

Rok szkolny

2023/2024

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM

DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej

w Jarantowicach

SPIS TREŚCI:

WSTĘP

I. PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU ORIENTACJI I PORADNICTWA ZAWODOWEGO

II. PODSTAWY PRAWNE

III. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA WSDZ

IV. CELE WSDZ

V. ODBIORCY WSDZ

VI. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH WSDZ

VII. SPOSOBY REALIZACJI WSDZ

VIII. REALIZATORZY WSDZ

IX. WSPÓŁPRACA

X. FORMY I METODY PRACY DORADCZEJ

XI. TREŚCI REALIZOWANE W RAMACH WSDZ

XII. EFEKTY PRACY DORADCZEJ

XIII. EWALUACJA PROGRAMU

WSTĘP

Szkolny Program doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia. Określa zadania i metody oraz formy pracy doradcy zawodowego oraz nauczycieli w ramach Rocznych planów pracy. Umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej. Uczniowie kończący szkołę stają przed wyborem kierunku dalszego kształcenia. Podjęcie decyzji o wyborze zawodu jest trudnym etapem w życiu. Ważne jest wyposażenie młodzieży w umiejętności przydatne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Uczeń powinien poznać siebie i własne predyspozycje zawodowe, by mógł dokonać prawidłowego wyboru. Bazując na zainteresowaniach oraz słabych i mocnych stronach każdego ucznia należy ukierunkować go na wybór dalszego kształcenia i przygotować do podjęcia decyzji o wyborze zawodu. Proponowane w planie działania pozwalają uczniowi na lepsze przyjrzenie się sobie, analizę swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań oraz cech osobowościowych – ważnych przy podejmowaniu decyzji. Zajęcia mają dostarczyć młodzieży wiedzy pozwalającej na świadomy wybór dalszego kształcenia oraz podjęcia decyzji dotyczących wyboru zawodu. Efektem końcowym realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.

I. PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU ORIENTACJI I PORADNICTWA ZAWODOWEGO

Orientacja zawodowa- obejmuje wszystkie działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych osób, grup i instytucji mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, której ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru szkoły i zawodu.

Doradztwo zawodowe - obejmuje świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru szkoły, zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielanie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.

Informacja zawodowa - obejmuje zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

Poradnictwo zawodowe - obejmuje system długofalowych i wieloetapowych działań wychowawczych towarzyszących jednostce w trakcie rozwoju zawodowego. Obejmuje ono całokształt zadań związanych z udzielaniem uczniom i dorosłym pomocy w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

II. PODSTAWY PRAWNE

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082) – art. 47 ust. 1 pkt 3 lit. c i pkt 4, art. 109 ust. 1 pkt 7.
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego

III. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem – to długotrwały proces stanowiący sekwencję decyzji podejmowanych przez wiele lat.
- Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
- Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).
- Szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.
- Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

IV. CELE WSDZ

Cel główny:

Pomoc uczniom w trafnym wyborze zawodu i dalszej drogi kształcenia oraz określeniu własnych predyspozycji.

Cele szczegółowe: Uczeń:

- zna swój potencjał edukacyjny, psychologiczny (predyspozycje, mocne strony i ograniczenia, zainteresowania, uzdolnienia),
- posiada informacje na temat różnych grup zawodowych (charakterystyka wykonywanej pracy, wymagania do wykonywania konkretnego zawodu, przeciwwskazania zdrowotne)
- rozwija swoje umiejętności i zainteresowania, wie jak się uczyć
- rozwija umiejętności pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne)
- prezentuje postawę szacunku do pracy
- zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu
- rozwija umiejętność podejmowania decyzji
- jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata (gotowość do zmian)

Ponadto uczeń kończący szkołę:

- zna zasady systemu kształcenia w Polsce oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych,

- zna zasady rekrutacji do szkół średnich i terminarz rekrutacyjny
- zna źródła informacji edukacyjnych i zawodoznawczych, ma dostęp do tych informacji

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów
- wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określać jego ścieżkę edukacyjną i zawodową
- umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów
- realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi zgodnie z zaleceniami
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w realizowanie doradztwa zawodowego w szkole

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu
- znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady oraz terminy rekrutacji (dotyczy rodziców uczniów klas kończących szkołę)
- angażują się w pracę doradcą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy)
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych

V. ODBIORCY WSDZ

Programem objęci zostają wszyscy uczniowie (oraz rodzice) Szkoły Podstawowej w Jarantowicach tj.:

- Oddział przedszkolny,
- Klasy I –III
- Klasy IV –VIII

VI. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH WSDZ

- Oddział przedszkolny realizuje doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych; działania w zakresie doradztwa zawodowego obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
- Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
- Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

VII. SPOSOBY REALIZACJI WSDZ

Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- w oddziale przedszkolnym na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
- w klasach I–VI na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w klasach VII i VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w klasach VII i VIII na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego;
- na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;
- w ramach wizyt (wycieczek) zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców.

VIII. REALIZATORZY WSDZ

WSDZ realizowany będzie przez społeczność szkolną: Panią Dyrektorkę szkoły, nauczycieli i wychowawców, specjalistów, uczniów klas i rodziców uczniów. Szkoła będzie w tym zakresie współpracowała z instytucjami i organizacjami wspierającymi jej pracę (m.in. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, szkołami średnimi, zakładami pracy).

Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy indywidualnej i grupowej z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone działania.

Pedagog i psycholog szkolny diagnozują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzą zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kierują uczniów do specjalistycznych placówek, badają losy absolwentów.

Wychowawcy na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów, umiejętność komunikowania się, samopoznanie, radzenie sobie ze stresem, autoprezentacja, budowanie poczucia własnej wartości, wybór zawodu, zajęcia integracyjne, wspólne imprezy klasowe, rozmowy indywidualne. Samowiedza a samoocena, zewnątrz – i wewnątrz – sterowność (poczucie kontroli własnego życia).

Doradca zawodowy systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego; prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego; opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, program WSDZ, oraz koordynuje jego realizację; wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, koordynuje działania informacyjno-doradcze realizowane przez szkołę, realizowanie działań wynikających z programu.

Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową odnosząc się do doradztwa zawodowego.

Przykłady zadań nauczycieli poszczególnych przedmiotów w odniesieniu do doradztwa zawodowego:

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciel informatyki prowadzi naukę poszukiwania, selekcionowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej gimnazjów, pomaga uczniom klas szóstych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół średnich, wyjaśnia organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczy komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentuje sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdraża do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazuje sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości.

Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkudzaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu. Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej. Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

Nauczyciel historii i społeczeństwa informuje o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśnia demokratyczny charakter państwa. Charakteryzuje pojęcie samorządności, opisuje zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznaje ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisuje grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawia z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznaje ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczy tworzenia drzewa genealogicznego. Omawia z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentuje podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomaga opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie prowadzi lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznaje ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciel muzyki zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny sztuki i kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.

Nauczyciel bibliotekarz prenumeruje czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, udostępnia ulotki o szkołach. Nauczyciel chemii omawia zasady bhp w pracowni chemicznej (laborant), I pomoc w przypadku poparzeń środkami chemicznymi oraz zatrucia środkami chemicznymi (ratownictwo medyczne), właściwości chemiczne i fizyczne wybranych pierwiastków i ich związków (w budownictwie, metalurgii, hutnictwie, farmacji, włókiennictwie, szkło laboratoryjne (laborant, farmaceuta, lekarz, sporządzanie roztworów o znacznym stężeniu (laborant, farmaceuta, lekarz, strażak).

Nauczyciel geografii omawia rynek pracy powiecie wąbrzeskim i w Polsce, bezrobocie w Polsce, strukturę zatrudnienia w Polsce, poszukiwane zawody, przemysł nowych technologii, problemy globalizacji.

Nauczyciel biologii omawia umiejętność udzielania I pomocy przedmedycznej (ratownictwo medyczne), prawidłowe żywienie (dietetyka), zastosowanie genetyki i techniki inżynierii genetycznej (biotechnologia) higiena wypoczynku, eliminacja stresu, doping i jego skutki, rodzaje osobowości (wspólnie z wychowaniem fizycznym – edukacja zdrowotna).

Nauczyciel fizyki omawia maszyny proste - dźwignie - zawody budowlane, mechaniczne, zawody z nadawaniem i odbiorem dźwięku, muzyka, przekazywanie wiedzy o szkodliwości hałasu, elementy astronomii, elektryczności, z robotyki i automatyki itd.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

IX. WSPÓLPRACA

W ramach realizacji założonych celów przewiduje się współpracę z:

- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Wąbrzeźnie
- Powiatowym Urzędem Pracy w Wąbrzeźnie
- Szkołami średnimi (drzwi otwarte, giełdy zawodoznawcze itp.)
- Zakładami pracy w obrębie szkoły.

X. FORMY I METODY PRACY DORADCZEJ

Formy adresowane do uczniów:

- Diagnoza i analiza potrzeb na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet
- Indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi)
- Warsztaty grupowe - pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych, ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej
- Zajęcia grupowe - ukierunkowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych: komunikacji , współpracy, przezwycięzania stresu
- Koła zainteresowań
- Realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów
- Wyjścia i wycieczki szkolne do zakładów pracy
- Tablica z informacjami na temat rekrutacji do szkół średnich i ofertach edukacyjnych
- Udział w Dniach Otwartych (targi zawodów)

Formy adresowane do rodziców uczniów:

- Indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły
- Kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na konsultacje z doradcą zawodowym
- Zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły np. poprzez przedstawianie wykonywanych przez siebie zawodów
- Udział w dniach otwartych szkół
- Udostępnianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych (o zawodach przyszłości)
- Udział w spotkaniu prowadzonym przez doradcę zawodowego

Formy adresowane do nauczycieli:

- Udział w szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego
- Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą
- Śledzenie losów absolwentów

Formy adresowane do środowiska lokalnego:

- Spotkania z przedstawicielami szkół średnich
- Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i zakładów pracy
- Współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły m.in. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną

Metody pracy doradczej:

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe)- wspólne pracowanie nad rozwiązaniem problemu
- Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról; metody plastyczne – komiksy, plakaty
- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne
- Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne
- Trening komunikacji i zachowań społecznych, mini-wykłady, pogadanki, debat.

XI. ROCZNY PLAN PRACY

TREŚCI REALIZOWANE W RAMACH WSDZ

Treści programowe (wynikające z rozporządzenia)	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
TREŚCI PROGRAMOWE DLA ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO			
1. Poznanie siebie			
Dziecko: 1.1 określa, co lubi robić; 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań; 1.3 określa, co robi dobrze; 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.	<ul style="list-style-type: none"> ● Zabawy integracyjne, dydaktyczne, tematyczne, pantomimiczne, drama itp. ● zajęcia dydaktyczne realizujące właściwą tematykę ● pełnienie dyżurów ● samoocena ● udział w spotkaniach z osobami reprezentującymi różne zawody 	Wychowawca klasy „O”	Na bieżąco w ciągu roku szkolnego (wg opracowanego Planu Pracy)

2. Świat zawodów i rynek pracy			
<p>Dziecko: 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby; 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę; 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● urządzenie KĄCIKÓW ZAINTERESOWAŃ, wykonanie gazetek tematycznych ● zabawy tematyczne ● obserwowanie pracy ludzi podczas spacerów i wycieczek ● Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów lub prezentacja multimedialna zawodu (bibliotekarz, ekspedientka, psycholog, policjant, strażak, pracownik poczty, dietetyk, pielęgniarka, leśniczy itd.) ● filmy edukacyjne, prezentacje, ● słuchanie utworów literackich, ● rozwiązywanie zagadek ● autoprezentacja ● prace plastyczne 	<p>Wychowawca klasy Wychowawca klasy „O” Rodzice</p>	<p>Na bieżąco w ciągu roku szkolnego (wg opracowanego planu pracy) Na bieżąco w ciągu roku szkolnego (wg opracowanego Planu Pracy)</p>

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie			
Dziecko: 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej); 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.	<ul style="list-style-type: none"> ● Pogadanki podczas zajęć poświęconych tematyce ● organizowanie grupowych wyjazdów, imprez szkolnych i uroczystości w obrębie grupy klasowej 	Wychowawca klasy „O”	Na bieżąco w ciągu roku szkolnego (wg opracowanego Planu pracy)
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych			
Dziecko: 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać; 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej	<ul style="list-style-type: none"> ● Zajęcia z uczniami na temat: „Kim chcę zostać w przyszłości”, ● Zajęcia z uczniami poświęcone motywacji, stawiania i osiągnięcia celów życiowych ● stwarzanie sytuacji sprzyjających podejmowaniu decyzji ● wprowadzenie elementów planowania aktywności dziecięcej 	Wychowawca klasy „O”	Na bieżąco w ciągu roku szkolnego (wg opracowanego Planu pracy)
TREŚCI PROGRAMOWE DLA KLAS I–III			
1. Poznanie siebie			
Uczeń:	● Diagnostowanie mocnych	Wychowawcy klas	cały rok podczas

<p>1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.</p>	<p>stron, uzdolnień i potrzeb ucznia</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia integracyjne; przedstawianie swoich zainteresowań, sposobów spędzania wolnego czasu, ● pogadanki nt. form spędzania wolnego czasu i korzyści, jakie z nich wynikają, ● stosowanie formy pracy w grupie z przydziałem zadań konkretnym ● osobom. ● pełnienie funkcji klasowych (dyżurny, przewodniczący klasy) 	<p>Pedagog szkolny Psycholog szkolny</p>	<p>omawiania treści programowych</p>
<p>2. Świat zawodów i rynek pracy</p>			
<p>Uczeń: 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● organizowanie zabaw tematycznych (W sklepie, u lekarza, na poczcie itp.) oraz zabaw ruchowych związanych z naśladowaniem czynności charakteryzujących określony zawód; ● zapoznanie z zawodami związanymi z pracą w szkole (nauczyciel, sekretarka, woźny, sprzątaczką, bibliotekarz, drukarz, leśniczy), ● obserwowanie pracy ludzi podczas wycieczek klasowych (praca ● kierowcy, muzealnika, 	<p>Wychowawcy klas Pedagog szkolny Psycholog szkolny</p>	<p>Na bieżąco w ciągu roku szkolnego</p>

<p>w którym funkcjonuje; 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.</p>	<p>przewodnika, edukatora, aktora, drukarza, animatora zabaw, itp.), <ul style="list-style-type: none"> ● Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów w ramach spotkań profilaktycznych (policjant, strażak, pedagog, psycholog, pielęgniarka) </p>		
<p>3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</p>			
<p>Uczeń: 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć; 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● pogadanki podczas zajęć nt. potrzeby uczenia się ● zapoznavanie uczniów z różnymi sposobami i technikami uczenia się, zapamiętywania, sporządzania notatek, ● wprowadzenie elementu OK w postaci informacji zwrotnej od uczniów, wprowadzenie OK zeszytu, ● kształtowanie umiejętności korzystania z rozmaitych źródeł wiedzy (podręcznik, plansza, encyklopedia, Internet), ● wykorzystywanie podczas lekcji narzędzi TIK, ● wizyty w bibliotece szkolnej i prowadzenie klasowych biblioteczek oraz kącików tematycznych, ● organizowanie kół 	<p>Wychowawca klasy Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny Psycholog szkolny Bibliotekarz</p>	<p>Na bieżąco w ciągu roku szkolnego Na bieżąco w ciągu roku szkolnego</p>

	zainteresowań i konkursów przedmiotowych.		
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych			
<p>Uczeń: 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.</p>	<p>Zajęcia z uczniami na temat „Kim chcę zostać w przyszłości”,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zajęcia z uczniami poświęcone motywacji, stawiania i osiągnięcia celów życiowych, ● wprowadzenie elementów pracy w grupie podczas lekcji ● wprowadzenie elementów planowania podczas zajęć lekcyjnych, ● udział uczniów w zajęciach dodatkowych szkolnych i pozaszkolnych rozwijających ich zainteresowania. 		
TREŚCI PROGRAMOWE DLA KLAS IV - VI			
1. Poznanie siebie			
<p>Uczeń: 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Pogadanki tematyczne na godzinach wychowawczych ● Lekcje na temat zainteresowań, mocnych i słabych stron, ● Prowadzenie lekcji ● przedmiotowych z elementami 	<p>Wychowawcy klas Nauczyciele przedmiotów Pedagog szkolny psycholog szkolny</p>	<p>Na bieżąco w ciągu roku szkolnego</p>

<p>1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● wskazanych treści ● Wprowadzenie elementów ● autoprezentacji podczas lekcji ● Praca metodą projektu ● Samoocena 		
<p>2. Świat zawodów i rynek pracy</p>			
<p>Uczeń: 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Pogadanki tematyczne na godzinach wychowawczych. ● Zwrócenie uwagi na trudną pracę lekarzy, ratowników medycznych i SANEPIDU podczas pracy i nieustannej konieczności zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19. ● Prowadzenie lekcji przedmiotowych z elementami wskazanych treści ● Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych na podany temat ● Wykonywanie prac plastycznych/technicznych przy pomocy specjalistycznych narzędzi i przyrządów ● Pogadanki tematyczne podczas godzin wychowawczych, lekcji historii 	<p>Wychowawcy klas Nauczyciele przedmiotów Pedagog szkolny psycholog szkolny</p>	<p>Na bieżąco w ciągu roku szkolnego wg opracowanych planów pracy</p>

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie			
<p>Uczeń: 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Pogadanki podczas zajęć ● Prowadzenie godzin wychowawczych poświęconych tematyce sposobów uczenia się i zapamiętywania ● Organizowanie zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, kół zainteresowań , konkursów przedmiotowych ● Korzystanie z zasobów biblioteki szkolnej ● Prowadzenie zajęć rozwijających umiejętności uczenia się ● Doskonalenie umiejętności wyszukiwania i selekcjonowania wiadomości 	<p>Wychowawcy klas Pedagog szkolny psycholog szkolny nauczyciele przedmiotowcy</p>	<p>Na bieżąco w ciągu roku szkolnego</p>
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych			
<p>Uczeń: 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zajęcia z uczniami na temat „Kim chcę zostać w przyszłości?” ● Zajęcia z uczniami poświęcone motywacji, stawiania i osiągania celów życiowych ● Wprowadzenie elementów pracy w grupie podczas lekcji ● Wprowadzenie elementów 	<p>Wychowawcy klas Pedagog szkolny psycholog szkolny nauczyciele przedmiotowcy</p>	<p>Na bieżąco w ciągu roku szkolnego</p>

podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.	planowania podczas zajęć lekcyjnych		
TREŚCI PROGRAMOWE DLA KLAS VII - VIII			
1. Poznawanie własnych zasobów			
<p>Uczeń: 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; 1.6 określa aspiracje i</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego ● Pogadanki tematyczne na godzinach wychowawczych ● Lekcje na temat zainteresowań, mocnych i słabych stron, ● Prowadzenie lekcji przedmiotowych z elementami wskazanych treści, ● Wprowadzenie elementów autoprezentacji podczas lekcji ● Praca metodą projektu ● Realizowanie wymaganych treści w ramach zajęć lekcji polskiego, np. tworzenie wypowiedzi pisemnych: <ul style="list-style-type: none"> ● CV, list motywacyjny, życiorys, ● podanie, list oficjalny, ogłoszenie ● Wdrażanie do samokształcenia i docieranie do informacji za pomocą różnych 	<p>Doradca zawodowy Wychowawcy klas Pedagog szkolny psycholog szkolny nauczyciele przedmiotowcy Nauczyciel języka polskiego Nauczyciel historii</p>	<p>I półrocze – klasa VII II półrocze klasa VIII Na bieżąco w ciągu roku szkolnego Wg planu pracy nauczyciela</p>

<p>potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb</p>	<p>źródeł, np. słowników, • encyklopedii – wykonywanie • lapbooków, prezentacje z lektur • Omówienie piramidy Masłowa. Określenie własnych predyspozycji i uzdolnień.</p>		
<p>2. Świat zawodów i rynek pracy</p>			
<p>Uczeń: 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z 2.4 uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy; 2.6 wskazuje wartości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego • zachęcanie uczniów klasy VII do udziału w konkursach zawodoznawczych organizowanych przez WUP. • Pogadanki tematyczne na godzinach wychowawczych • Prowadzenie lekcji przedmiotowych z elementami wskazanych treści • Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych na podany temat • Wycieczki do zakładów pracy. • Spotkanie z ludźmi wykonującymi różne zawody; praca nauczyciela, sekretarki, leśniczego, drukarza, kustosza, muzealnika, informatyka, fotografa. • Wycieczka do Powiatowego Urzędu Pracy w Wąbrzeźnie. 	<p>Doradca zawodowy Wychowawcy klas nauczyciele przedmiotowy nauczyciele przedmiotowy Organizatorzy spotkań i wycieczek szkolnych Wychowawca klasy VII i VIII</p>	<p>I półrocze – klasa VII II półrocze klasa VIII Wg planów pracy wychowawcy Na bieżąco w ciągu roku szkolnego (wg planów pracy) Cały rok szkolny wg Kalendarza Szkoły i Harmonogramu wycieczek II półrocze</p>

<p>związane z pracą i etyką zawodową; 2.7 dokonuje autoprezentacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zainteresowanie uczniów zawodami atrakcyjnymi na rynku pracy. ● Gromadzenie przez uczniów w TECZKACH TEMATYCZNYCH wycinków, ciekawostek na temat różnych zawodów. Wykonanie przez zespoły ALBUMÓW. 		
<p>3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</p>			
<p>Uczeń: 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego ● Prowadzenie godzin wychowawczych poświęconych tematyce sposobów uczenia się i zapamiętywania ● Organizowanie zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, kół zainteresowań, konkursów przedmiotowych ● Korzystanie z oferty szkół średnich ph. DRZWI OTWARTE ● Korzystanie z zasobów biblioteki szkolnej ● Prowadzenie zajęć rozwijających umiejętności uczenia się ● Doskonalenie umiejętności wyszukiwania i selekcjonowania wiadomości 	<p>Doradca zawodowy Wychowawcy klas nauczyciele przedmiotowy pedagog szkolny psycholog szkolny' bibliotekarz Wychowawca kl. VIII</p>	<p>I półrocze – klasa VII II półrocze klasa VIII Wg planów pracy wychowawcy Na bieżąco w ciągu roku szkolnego</p>

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

<p>Uczeń: 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów</p>	<ul style="list-style-type: none">• Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego• Zajęcia z uczniami na temat: „Kim chcę zostać w przyszłości”• Zajęcia z uczniami poświęcone motywacji, stawiania i osiągania celów życiowych• Wprowadzenie elementów pracy w grupie podczas lekcji• Wprowadzenie elementów planowania podczas zajęć lekcyjnych• Przygotowanie informatorów, teczek zawodów, ulotek i broszur.• Przegląd czasopism dla młodzieży, czytanie artykułów na temat wyboru drogi życiowej przez rówieśników.	<p>Doradca zawodowy nauczyciele przedmiotowcy pedagog szkolny psycholog szkolny, bibliotekarz</p>	<p>I półrocze – klasa VII II półrocze klasa VIII Na bieżąco w ciągu roku szkolnego</p>
---	---	---	--

XI. EFEKTY PRACY DORADCZEJ

Dla uczniów i rodziców:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i pracy.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

Dla szkoły:

- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji. Gromadzenie scenariuszy zajęć oraz tworzenie nowych dotyczących potrzeb doradczych
- Lepsze wyniki edukacyjne uczniów
- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadpodstawową
- Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.
- Nawiązanie ścisłej współpracy z instytucjami i zakładami pracy.

XII. EWALUACJA PROGRAMU

- Propozycje uczniów klas ósmych w wyborze przyszłej szkoły.
- Ewaluacja ustna programu, na podstawie informacji zwrotnej przekazanej przez uczniów i rodziców swoim wychowawcom – ocena przydatności zajęć z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego.
- Stałe monitorowanie, ewaluacja i kontrola podjętych działań w celu usprawnienia i ulepszenia realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy.
- Wykorzystanie techniki wywiadu i obserwacji.
- Aktualizacja działań doradczych, odkrywanie aktualnych potrzeb i oczekiwań uczniów.

SZKOLNY ZESPÓŁ DO SPRAW DORADZTWA ZAWODOWEGO:

Justyna Krawczyk

wszyscy nauczyciele